

LESNÉ AMFITEÁTRE S NADNÁRODNÝM UMELCOM HLUCHÁŇOM

Lesnatý chotár s ostrovčekmi bukových, jedľovo-bukových, smrekovo-bukovo-jedľových a smrekových pralesov, na scénach ktorých účinkuje od doby ľadovej vzácny operený reliktný činoherec hlucháň hôrny. Odľahlé lokality pod Čiernym kameňom, Krížnou, Ostrým brdom, Rakytovom a Čiernou horou predstavujú na úsvite tretieho milénia posledné lesné amfiteátre, na javiskách ktorých z križom-krážom pováľaných, zamachnutých kmeňov stromov títo pamätníci chladných glaciálov hrávajú počas jarnej a jesennej divadelnej sezóny pod baldachýnom hviezdnatých nebies ešte stále aj na prahu dvadsiateho prvého storočia ľúbostné scénky s fascinujúcou choreografiou, vyrazajúcou každému divákovi prítomnému v hľadisku lesného divadla dych. Hlucháň, tento najväčší lesný operenec, právom sa honosiaci titulom zaslúžilého i nadnárodného vtáčieho umelca, dostal od svojho Stvoriteľa dávno na počiatku sveta doživotné angažmán v Slovenskom nadnárodnom divadle zvanom panenská podčiernokamenská Záhrada Eden.

Na rozmanitých lesných pódiiach účinkujú hluchání snúbenci v nealternujúcich rolách. Svoje jedinečné zásnubné predstavenia vedia dokonale odohrať tak pod hviezdíčkovou oblohou s rožkatým alebo guľatým mesiačikom, ako aj v snehovej metelici, keď z hľadiska na javisko lesného divadla vôbec nedovidiieť, či počas burácania vetriska, keď si zasa človek ani len vlastného slova nepočuje a nieto ešte, aby jeho nedokonalé, navyše ešte k tomu hrubou vrstvou nečistôt zanesené zvukovody zachytili tichučký prednes hluchánej ľúbostnej poézie, ktorého stereofonické na-

snímanie párovým sluchovým orgánom býva problematické aj pri vynikajúcich akustických podmienkach, nenarušených čo i len tichučkým šelestom lístia od jemného vánku či nenápadným šumom z cupotu dažďových kvapiek.

Hlucháne, títo operení otužilci, zostávajú svojmu teritóriu verné po celý rok. Svoje rodiská vysoko v horách neopúšťajú ani počas zimných mesiacov, keď na strechy lesných katedrál nasneží a ich interiéry zasypú dvojmetrové záveje. Na zvládnutie záľah snehu, ako i zdravujúcich arktických mrazov hlucháňa prezierať Boh patrične vybavil. O kurovitých vtákoch všeobecne koluje nelichotivá mienka, že sú to hlúpe stvorenia, čo však nie je vonkoncom pravda. V extrémne chladnom počasí, keď teploty počas noci klesajú pod mínus pätnásť stupňov Celzia, príslušníci hluchánieho rodu so svojim zdravím veru neahzardujú, a preto nenocujú v korunách stromov, ale v snehových bunkroch, kde sú vtedy podstatne prijateľnejšie a znesiteľnejšie mikroklimatické pomery ako na voľnom lesnom priestranstve.

Hlucháň je aj vynikajúcim znalcom svojho teritória. V pamäťovej jednotke mozgu zvanej hipokampus má uložené životom nadobudnuté bohaté poznatky o lokalitách s výskytom chutných a zdravých čučoriedok, sladkých a voňavých malín, či liečivých jarabín, jedného to z najbohatších miestnych zdrojov na vitamín C, vrátane životne dôležitej informácie, týkajúcej sa presného obdobia ich zrelosti na jednotlivých stanovištiach. Hlucháň si už od malého kurčiatka, kedy počas niekoľkých mesiacov spoznáva svet pod starostlivým dohľadom a vodením kvočkou, vstępuje do pamäti, kde rastú borovice, smreký či jedle s delikátnym ihličím. Boh ho obdaril aj obdivuhodnou priestorovou orientáciou, keď aj v hustej hmle alebo za panovania čiernej tmy tmúcej dokáže neomylné potrať na tradičné, generáciami predkov po celé desaťročia navštevované tokanisko. Hoci by sa na prvý pohľad život hlucháňa hôrneho mohol javiť ako čisto prozaický, nie je tomu vôbec tak. Najmä hluchánie kohúty, ktorým starostlivosť o potomstvo v rámci odvekej prirodzenej delby rodičovskej starostlivosti odpadá, vystupujúce tak v rolách samotárov a pustovníkov, vedú vskutku závideniahodný poetický život.

Pri troche šťastia počas augusta a septembra môžu návštevníci odľahlých lesných zátiší liptovskorevúceho chotára náhodne nájsť „búzku“ (veľké pero z chvosta alebo krídla) tohto opereného rytiera a strážcu tichých hôr. Kiežby nám nález tejto vzácnej relikvie natrvalo pripomínal nielen tohto najstaršieho vtáčieho obyvateľa strednej Európy, ale zároveň symbolizoval aj potrebu naliehavej ochrany prírody a všetkých jej Božích stvorení.

Miroslav SANIGA

Z ČINNOSTI ZÁKLADNEJ ORGANIZÁCIE SZPB

Oslobodenie našej obce

V tomto roku si pripomíname 79. výročie ukončenia 2. sv. vojny a 80. výročie SNP. V myšliach náš všetkých v súčasnosti rezonujú myšlienky na novú svetovú situáciu, blízkosť vojnového konfliktu, čo nás vedie k nesmiernej úcte, vďake a rešpektu k obetiam v 2. svetovej vojne.

Oslobodenie našej obce sa datuje na **4. apríl 1945**, kedy fašistické nemecké vojská opustili celý región Liptova.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov v spolupráci s Obecným úradom 4. apríla si uctil pamiatku padlých v 2. svetovej vojne položením vencov k Pomníku padlých hrdinov v našej obci. Pietneho aktu sa zúčastnili zástupcovia obce, členovia ZO SZPB, žiaci ZŠ s MŠ, ako aj niektorí ďalší občania našej obce. Po zaspievaní slovenskej hymny predniesli žiaci Vaneska Kurišová a Jakub Lazík oslavné básne.

Slávnostný príhovor predniesla pani starostka Mgr. Jana Šimová.

Podpredseda miestnej organizácie SZPB Ing. Miroslav Gazdarica oboznámil prítomných s konkrétnymi udalosťami počas oslobodzovania našej obce.

V závere pietneho aktu zaznela oslavná pieseň revúckeho spevokolu Sívá holubienka, za doprovodu nášho harmonikára Mgr. Juraja Kučeru.

Naši pamätníci na oslobodenie spomínajú takto:

„Áno, bolo to na Veľkú noc a všade bola ešte záľaha snehu, Áno, 4. apríla 1945, keď prišla do našej obce sloboda bol Veľkonočný pondelok a podobne ako dnes okolité hory pokrýval ešte sneh. V tento deň do našej obce prenikli z juhu cez Prašnické sedlo a Suchú dolinu jednotky Rumunskej armády. Na svojich malých vychudnutých koníkoch v neznámej uniforme, neznámej reči, boli vítaní so zmiešanými pocitmi. Situácia sa zmenila potom, čo tlmočník predstavil armádu na notárskom úrade. Notár Michal Križan so svojimi spolupracovníkmi vyvesil na obecný dom Československú vlajku. Vtedy naši občania pochopili, že je tu sloboda, vytúžený mier. Rozhodujúce boje oslobodenia našej obce sa odohrali v Liptovskej Osade. 28. marca sa od Ružomberka blížila nemecká kolóna. V tento deň sa v obci Liptovská Osada objavili aj sovietske prieskumné jednotky, ktoré v spolupráci s partizánskymi oddielmi pôsobiacimi v okolí, ako bol aj Partizánsky oddiel Pobieda z Liptovských Revúc, nemeckú kolónu prepadli a zničili. Zajatí Vlasovci boli neskôr zastrelení. Vojaci a partizáni oslavovali víťazstvo a hliadky prehliadli príchod trestnej výpravy z Ružomberka. Silná nemecko-maďarská jednotka za podpory tankov rýchlo obsadila Liptovskú Osadu, pričom v boji padli dvaja sovietski vojaci. Nemci sa chceli pomstiť na civilnom obyvateľstve, ale zásluhou kňaza z Osady ku konfrontácii nedošlo. Nemecké jednotky zotrvali v Liptovskej Osade až do 2. apríla. Z 3. na 4. apríla na obec zaútočili od juhu rumunské jednotky. Nemecké jednotky sa bránili iba symbolicky a v chvate utiekali do Ružomberka, lebo sa už pohol front pri Liptovskom Mikuláši. Front sa nakrátko zastavil pri Lubochni, čím sa Liptovské Revúce ocitli na slobodnom území. Šťastnou zhodou okolností pri oslobodzovaní obce nepadol ani jeden výstrel, nebola preliata jediná kvapka krvi. Situácia sa vyvinula tak, že partizáni bránili slobodu obce inde. „

Prišla 79. slobodná jar. Mladá generácia, naše deti o hrôzach vojny počúvajú čoraz menej. Medzi nami je už veľmi málo žijúcich pamätníkov, ktorí vojnu zažili, ktorá priamo zasiahla do ich života a veľa im zo života vzala. V mnohých prípadoch navždy. Každoročne spomíname, pripomíname si tú tragédiu ľudstva, akou vojna bezpochyby je.

Výbor ZO SZPB
Mgr. Marta Mastišová

*Zem slovenská krásna je,
štíty Tatier čnejú hrdó,
orol tu má hniezdo svoje
tu nech sa darí dobrým ľuďom.
Slovenská zem naša rodná
ty nesmieš nikdy poznať krivdu,
tebe právom vraví Slovák,
aj život dám za domovinu.
Ja sa bojím čo ťa čaká,
v srdci nosím túžbu skrytú,
nech je pieseň táto večná,
modlitbou za domovinu.*

BESEDA SO ŽIAKMI ZŠ A MŠ

Pri blížiaccej sa spomienke k oslobodeniu Liptovských Revúc počas 2. svetovej vojny a najmä k 80. výročiu SNP, ktoré si budeme tohto roku pripomínať, sa u našich deviatakov uskutočnila v marci beseda na tému: SNP na Liptove. O priebehu povstania v našej obci a v jej okolí prišli pútavo porozprávať traja členovia z Klubu vojenskej histórie, medzi nimi aj náš rodák Dušan Rossa, a miestnej organizácie SZPB, v zastúpení Ing. Miroslava Gazdaricu. Okrem získania zaujímavých informácií si žiaci mohli prezrieť zbrane a aj priamo vyskúšať predmety a odevy, ktoré im boli na besedu prinesené. Takto si mohli bližšie predstaviť, čo vojenské a partizánske jednotky v čase SNP používali.

Ďakujeme členom klubu a protifašistických bojovníkov za podanie pravdivých a zaujímavých informácií o priebehu bojov počas SNP našim žiakom.

Mgr. Marta Mastišová

MAŽORETKY – NAŠE MLADÉ TANEČNÉ NÁDEJE

Tento školský rok na mňa čakala veľká výzva, keď mi bolo od pani riaditeľky základnej školy ponúknuté okrem vedenia streleckého krúžku aj vedenie mažoretiek. Pomyslela som si fúúú, to bude náročné a s rozhodnutím som dlhšie otáľala. Nakoniec som sa, aj vďaka veľmi dobrým osobným skúsenostiam s týmto športom, nechala prehovoriť a rozhodla túto ponuku prijať. A tak som sa v jeden októbrový pondelok ocitla v telocvični medzi dvadsiatkou nadšených a vzrušených dievčat, kde to vrelo ako v úli. Pani učiteľka, na akú pesničku ideme tancovať? Ideme sa učiť niečo nové? Budeme tancovať s paličkami alebo s bambulkami? Môžem ísť na záchod? Môžem sa ísť napiť? Ja nemám prezuvky! Ja som si ich zabudla v škole! S

týmto a podobnými otázkami sa na mňa dievčatá doslova vyroji. Vtedy som si povedala, že toto asi nedám. Pomyslela som si, ako mám zvládnuť dievčatám nielen odpovedať na všetky ich otázky, ale zároveň ich aj niečo nové naučiť, natrénovať a potom to zosynchronizovať? Okrem toho robiť medzi nimi rozhodcu, keď sa pre niečo pohádajú, poradcu, pochváliť ich, prebrať príhody z uplynulého dňa, dávať pozor aby sa nikomu nič nestalo, atď.. V duchu som si povedala nemožné, ale nevzdala som to a vhupli sme do toho. Spočiatku to vôbec nebolo jednoduché (ani pre dievčatá, ani pre mňa), ako nová trénerka som bola v porovnaní s tou predchádzajúcou dosť prísna, ale postupne sme si s babami našli systém. Tréning nám teraz ubehne ako voda, ani sa nenazdám a posielam dievčatá prezliekať sa domov. Počas krúžku sa venujeme zdokonaľovaniu nacvičenej zostavy, učíme sa novú choreografiu a občas nám zostane priestor aj na zábavné tanečné hry. Nacvičené tance nám dievčatá predviedli na vianočnej besiedke, na reprezentačnom aj poľovníckom plese a taktiež svojim vystúpením otvárali detský karneval. Aktuálne si pripravujeme vystúpenie na 6. ročník nesúťažnej tanečnej

prehliadky, ktorá sa uskutoční dňa 17. mája 2024 v Kultúrnom dome A. Hlinku v Ružomberku. Účinkujú: Katarína Gazdarcová, Laura Súňoková, Petra Kurpašová, Karin Maciková, Simona Cárachová, Nela Drozdíková, Dominika Krenželáková, Tatiana Kutajová, Nela Hornyáková, Kristína Saloňová, Nina Drozdíková, Nina Pánčiová, Patrícia Kurová, Sofia Marošová, Melánia Mastišová, Laura Plavecká, Ema Koreňová a Chantal Harbutová.

Mgr. Veronika Baštigálová, vedúca krúžku

Z ČINNOSTI STRELECKÉHO KRÚŽKU ALEBO ČO SA PODARILO VYSTRIEĽAŤ NAŠIM ŽIAKOM

Strelecký krúžok a s ním spojené strelecké úspechy majú v našej obci a základnej škole už celkom dlhú históriu. Vďačíme za ňu môjmu bývalému učiteľovi a trénerovi Mgr. Pavlovi Stašovi, ktorý strelecký krúžok na našej škole ako prvý založil, viedol a dosahoval so svojimi žiakmi výborné výsledky a umiestnenia v rámci školských streleckých súťaží. Na „zabehnutý vlak“ som do vedenia krúžku nastúpila ja a už sa mi podarilo „vychovať“ 3 generácie úspešných strelcov. Keďže strieľanie nie je tradičným dedinským športom ako napr. futbal, chcela by som týmto článkom poukázať najmä na naše dosiahnuté športové výsledky, o ktorých málokto z obce tuší.

Tak ako každý školský rok aj tento sme sa 8. decembra 2023 zúčastnili okresného kola v streľbe zo vzduchovky, ktoré sa konalo v Spoločenskom stredisku v Hrboltovej. Nakoľko krúžku sa venuje cca 20 detí z našej obce, podarilo sa nám zostaviť okrem favorizovaného A tímu starších žiakov v zložení Viktória Sanigová, Lenka Sanigová a Jakub Lazík, ktorí sa streľbe venujú od 5. triedy aj B tím nováčikov v zložení Petra Pavčiaková, Šimon Beďač a Martin Kutaj, ktorí sa streľbe venujú len veľmi krátko. Súťaže sa zúčastnil aj 1 mladší žiak - Jakub Lazor, ktorý bol na takomto podujatí prvýkrát a ako sa povie „išiel si obzrieť terén“. Ako sa už od nás očakáva, A tím starších žiakov zvládol úlohu favorita a so spoločným súčtom bodov 753 doslova preválcoval konkurenciu, keď druhé miesto obsadila ZŠ Zárevúca 18 so súčtom bodov 634, čím si vybojoval postup na krajské

kolo v streľbe zo vzduchovky. O milé prekvapenie sa postaral aj B tím nováčikov, ktorému sa podarilo spoločne vystrieľať 609 bodov, a teda 3. miesto v súťaži v rámci družstiev starších žiakov. Súťaží sa nielen v družstve, ale aj jednotlivo. V rámci súťaže jednotlivcov sa o 2. miesto postarala Viktória Sanigová, Lenka Sanigová a Jakub Lazík sa umiestnili na 3. mieste, nepopulárna zemiaková medaila za 4. miesto sa ušla Šimonovi Beďačovi,

Petra Pavčiaková obsadila 5. miesto medzi dievčatami a Martin Kutaj 6. miesto medzi chlapcami. Sú to pre nás veľmi cenné umiestnenia, nakoľko prvé miesto obsadzujú za žiačky aj žiakov členovia Streleckého klubu Hrboltová, ktorí sa streľbe venujú omnoho intenzívnejšie, pričom sa počas roka zúčastňujú aj viacerých súťaží organizovaných rôznymi streleckými klubmi, z čoho je zrejmé, že oproti našim žiakom sú jednoznačne na vyššej streleckej úrovni. Naš najmladší strelec v zácviaku (Jakub Lazor) sa medzi mladšími žiakmi umiestnil na peknom 5. mieste, vyskúšal si ako to na súťaži funguje, čo spôsobuje tréna a nabral skúsenosti, ktoré využijeme pri streľbe do ďalších rokov.

Keďže A tím v rámci okresného kola vyhral súťaž družstiev starších žiakov, vybojoval si postup na krajské kolo v streľbe zo vzduchovky, ktoré sa konalo dňa 25. januára 2024 na základnej škole v Martine, mestskej časti Priekopa. Dalo by sa povedať, že na kraji „sú karty rozdane“. 1. miesto dlhodobo, už od mo-

jich streleckých čias, obsadzujú najlepší z najlepších - zverenci streleckého klubu Hôrky, ktorí zvyčajne víťazia v tejto streleckej súťaži aj v rámci celého Slovenska. Zvyšné školy bojujú „len“ o 2. a 3. miesto. Inak tomu nebolo ani tento rok a ZŠ s MŠ Hôrky si vystrieľali 1. miesto s počtom bodov 868. Naši strelci sa však tento rok nedali zahanbiť a spoločnými silami obsadili 2. miesto so súčtom bodov 803 (Viktória 273, Lenka 272 a Jakub 258). Je to naozaj výborný výsledok, aj vzhľadom k tomu, že tretím družstvom v kategórii starších žiakov sa s počtom bodov 663 stala ZŠ N. Hejnej z Martina, ktorá na favorita stratila viac ako 200 bodov, pričom naši strelci len 65. O čerešničku na torte sa postaral Jakub Lazík, ktorý napriek nižšiemu nastriekanému počtu bodov ako dievčatá, ale vďaka slabšej konkurencii chlapcov získal v kategórii jednotlivcov - starších žiakov veľmi cenné 3. miesto. Dievčatá sa so svojimi skvelými výkonmi vo svojej kategórii jednotlivcov - starších žiačok umiestnili len na 7. a 8. mieste, čo poukazuje na veľmi silnú dievčenskú konkurenciu, ktorú by v tomto športe asi predpokladalo minimum ľudí.

Strelci A tímu majú ešte možnosť zúčastniť sa v rámci ich pôsobenia v streleckom krúžku poslednej streleckej mimoškolskej súťaže v Hrboltovej, na ktorú sme pozvaní druhý rok po sebe. Nakoľko sú to všetci deviataci a v krúžku už nebudú ďalej pokračovať majú poslednú možnosť vystrieľať si nejakú medailu. Prajem im na súťaži pevnú ruku, veľa trpezlivosti a trošku šťastia. Po súťaži sa budeme na streleckom krúžku venovať novým mladým nádejným talentom (prevažne žiakom 4. a 5. triedy), ktoré dúfam budú našu školu a obec v budúcnosti podobne úspešne reprezentovať.

Mgr. Veronika Baštigálová, vedúca krúžku

STREDŇANSKÝ HOKEJOVÝ TURNAJ

Tradične na druhý sviatok vianočný aj tento rok v strednej pred obecným úradom skrížili proti sebe hokejky štyri mužské družstvá a síce mládenci do 25 rokov, starí mládenci do 39 rokov, ženáči a veteráni od 40 rokov. Aj keď na začiatku turnaja poveternostné podmienky pripomínali skôr turnaj vo vodnom póle, spoločným úsilím všetkých zúčastnených sa nám podarilo z hracej plochy odstrániť vodu a posledné zbytky ľadu. Čo ma najviac potešilo bolo to, že celý turnaj sa niesol v znamení fair play, dokonca nedošlo ani k ujme na ma-

jetku v podobe zlomenej hokejky. Výsledky podujatia dopadli v podstate rovnako ako posledných osem rokov a síce na štvrtom mieste skončili mládenci, na treťom starí mládenci, vo finále boli porazení a druhí skončili veteráni a víťazom turnaja sa už tradične stali ženáči. Veľká vďaka patrí všetkým zúčastneným, ktorých bolo tento rok celkom hojne, poďakovanie patrí tým, ktorí pomohli s organizáciou, či už ozvučovačom, kuchárom, ktorí nám navarili super kapustnicu, tým, ktorí varili víňko a čaj a samozrejme všetkým, ktorí na záver pomohli upratať. Dúfam, že sa opäť stretneme aj tento rok, aby sme mohli vypotiť všetky dobroty a nadbytočné kilogramy, čo sa nám počas sviatkov nahromadia. Budeme radi ak sa k nám v ďalšom ročníku tohto podujatia pridáte a pomôžete tak zachovať dlhoročnú tradíciu.

Všetkých Vás pozdravujú organizátori turnaja.

Vrcholová fotka Štrbský štít 2 381 m n. m.

NA CHLPATÝCH PÁSOCH...KRÁTKA SEZÓNNA BILANCIA TURISTOV

Ako už tak trochu z názvu vyplýva a vzhľadom na očakávaný príchod zimy, sme sa z letných turistických vibrácií preorientovali na zimnú verziu turistického výstroja a vyzbroja. S prvými snehovými zrážkami a pripadnutými centimetrami nového snehu, sme postupne začali plánovať, ale hlavne realizovať skituringové a skialpinistické výlety na lyžiach. Zima sa začala ako z rozprávky. Bolo veru treba hlboko loviť v pamäti, koľko rokov dozadu sme mali v decembri dostatok snehu na to, aby sme si mohli užívať prvé prašanové zjazdy, ešte pred vianočným obdobím. Ako už bolo spomenuté, úžasné „prašany“ sme si užili hlavne v našej Veľkej Fatre, keďže za snehom nebolo potrebné chodiť ďaleko. V rámci našich Veľkofatranských potuliek sme absolvovali naše obľúbené klasiky, takzvané povinné jazdy a to zimné výstupy na Rakytov, Plosku, Krížnu, Grúň, Ostredok, ale tiež aj na Malý Zvolen, Veľký Zvolen, Novú Hoľu a pod. Nenechali sme si ujsť ani tradičný silvestrovský výstup na chatu pod Borišovom, ktorý sme si tiež odšľapali na lyžiach a bolo nám cťou poniesť aj pamätnú kroniku. To boli ešte snehové podmienky ako tak, avšak s príchodom nového roka prišlo aj k dramatickému otepleniu a veľký optimizmus vystriedal veľký smútok pri pohľade na roztápajúci sa sneh. Aká škoda, povzdychli sme si, dúfajúc, že to ešte nie je zimná definitíva. Žiaľ, zlé predtuchy sa zväčša naplnili a zima ako keby z nižších polôh nadobro odišla. Aspoň, že vyššie to ešte ako tak išlo. Nakoľko v našich končinách to so zimnou

sezónou nevypadalo moc dobre, začali sme pokukovať po našich osvedčených Tatrách. Aspoň, že tam ešte stále dokáže prísť skutočná zima, ktorá aj nejaký ten piatok vydrží, čo nám ešte stále dáva dobrú šancu si predĺžovať zimnú sezónu na lyžiach s chlpatými pásmi. S nástupom nového roka sme začali svoje výlety v Žiarskej doline, ale aj v blízkej Liptovskej Lúžnej, odkiaľ je to len na skok na hrebeň Nízkyh Tatier. Tu sme tradične niekoľko krát absolvovali výšľapy do sedla Prievalec, a odtiaľ na Veľkú Hoľu 1639m, Latiborskú Hoľu 1648m, ako aj ostatné okolité „kopčoky“. S jedlom rastie chuť a začali sme plánovať skituringové túry a tak trochu už aj skutočné skialpové túry vo Vysokých Tatrách. Postupne sme absolvovali krásny výstup na Patriu 2203m, cez sedlo nad skokom na Malú Baštu 2288m, kde sme zlyžovali žlabom nad vodopádom Skok do Mlynickej doliny, so sklonom 35-40°. V Mlynickej doline sa nám celkom zapáčilo a po približne týždňových pauzách sme sa sem niekoľko krát vrátili, kde sme postupne urobili výšľapy do Zadného Soliskového sedla 2080m, ktoré sme zlyžovali Soliskovým žlabom so sklonom 32-40°. Ďalej sme si vyšľapali aj na Štrbský štít 2381m a zlyžovali širším žlabom k Capiemu plesu so sklonom 35-40°. Opäť sme sa vrátili do Mlynickej doliny tento raz s cieľom na Bystrej Lávke 2300m, odkiaľ sme zlyžovali do susednej Furkotskej doliny, so sklonom 30-40°. Spomínané výšľapy sme už museli absolvovať aj na stúpacích železách, po našom na „mačkách“ s cepínom v ruke, nakoľko sklon svahu a snehové podmienky už neumožňovali výstup na lyžiach s použitím pásov. Už sa to konečne začalo podobať na „Tatranský skiaplinizmus“. Vo Vysokých Tatrách sme sa pozreli aj do Veľkej studenej doliny, kde sme cez takzvaný „Generál“ vyšľapali do sedla Malý Závrat 2270m, so sklonom 35-42° a rovnakou cestou sme aj zlyžovali až k nástupnej stanici lanovky v Starom Smokovci. Snehové podmienky boli super, čo nám umožňovalo vyšľapať do sedla na lyžiach a pásoch bez použitia „mačiek“. Následne sme si odbehli do Západných Tatier, do Spálenej doliny, takzva-

nej mekky skialpinizmu, kde sme absolvovali výšlap na Salatín 2048m. Tu sme si na zjazd zvolili žlab, ktorý sa príznačne volá Strmý žlab, ktorého sklon dosahuje 42°. Po nalyžovaní do žlabu nás prekvapil neprijemný zľadovatený sneh, ktorý v žlabe pôsobil ako ľadové koryto, z tohto dôvodu sme museli časť žlabu postupne zošuchovať s lyžami priečne proti svahu. Všetko dobre dopadlo a my sme mali ďalšiu cennú skúsenosť. Po zlyžovaní žlabu sme si to namierili ešte na protilahý Predný Salatín – Hrebeň 1790m, kde sme zažili opačné snehové podmienky a sneh pri zjazde už bol vplyvom slnka dosť odmäknutý, ale stále ako sa to u nás hovorí lyžovateľný. Pri pohľade do kalendára sme s údivom zistili, že sme sa prelyžovali až do veľkonočného

obdobia, kde nás čaká tradičný Veľkopiatočkový výstup na Rakytov. Hoc pri pohľade na krásny vrchol Rakytova z údolia dediny asi málokomu prebehne myšlienka hlavou, že by si na výstup so sebou zobral aj lyže. Avšak Rakytovský žlab zo severu, býva dlho do jari vysnežený, takže nás, ktorí sa len ťažko lúčia so zimným turizmom na lyžiach, ľahko spoznáte podľa toho, že si na ruksaku ponesieme pripnuté lyže. Keďže najmä vo Vysokých Tatrách stále panujú zimné podmienky, naše turistické aktivity stále zameriavame na zimné výstupy na lyžiach aj v mesiaci Apríl. No a kto vie, možno to ešte potiahneme poniektorí na tých lyžiach aj v máji.

Mgr. Tomáš Baštigál

ZÁKLADNÁ ŠKOLA (SPOMIENKY)

Do prvej triedy som nastúpil, ani nie šesťročný, v septembri roku 1954 Vo Vyšnej Revúcej. Pretože je naša obec roztriahnutá na dlžku, základná škola bola v každej časti dediny. Nepamätám si všetkých učiteľov ale viem, že vo Vyšnej bol riaditeľ p. Mikula - škola bola oproti kaplnke, v Strednej p. Mudrončík - škola bola za kostolom, V Nižnej pri hlavnej ceste neďaleko zbrojnice.

Naš ročník v prvej triede učila pani učiteľka, ktorá sa neskôr vydala a volala pani Mikulová. Bola to veľmi láskavá, preto som do školy chodil rád. Vyššie ročníky učil p. Mikula. Ten bol dosť prísny, čo sa prejavovalo aj palicovými trestami po rôznych častiach tela. V miestnej škole sme chodili do prvých piatich ročníkov. Pretože to bola len jednotriedka, niektoré ročníky, (prvý-tretí a druhý-štvrtý), sa učili aj dva ročníky spolu. Napr. Jeden rad lavíc druháci, druhý štvrtáci. Bolo to celkom zaujímavé, kto stíhal mohol sledovať aj výklad pre starších resp. si zopakovať druháčku látku.

Starší žiaci asistovali pri vykurovaní bytu učiteľov. Natlačili okružlu pec rezom, ktorá tlela celú noc v chladnom byte. No, ústredné kúrenie to nebolo.

V tom čase bola za školou pri rieke krásna zelená tráva, volala sa Sihoť, na ktorej ženičky bielili plátno. Robilo sa to niekoľkonásobným poliatím a usušením. Nakoniec bolo biele ako sneh. Nachádzali sa tam aj tzv. močidlá, odkiaľ bolo počuť neustály škrekot žiab.

Na dvore pred školou sme mávali telocvik, hrávali loptové hry, chlapci najčastejšie futbal. Organizovali sa tam majálesy resp. na konci školského roka juniálesy. Okolie dvora bolo vyzdobené živými stromčekmi.

Budova školy bola už vtedy dosť stará, a zdá sa mi, že odvtedy nezaznamenala rekonštrukciu. Neskôr po centralizácii vyučovania do novej školy pre všetky časti obce, budova slúžila pre spoločenské udalosti, neskôr ako výrobná prevádzka – „šrobkárň“.

Po päťročnom období nasledovala tzv. meštianka (šiesty až deviaty ročník). Do meštianky (Liptovskej Osady) nás každé ráno a poobede späť, vozil školský autobus špecifického zvuku a vzhľadu, ktorý šoféroval Vierik. Bol dosť nerôzny, čo sa dalo pri toľkých hlučných pasažieroch pochopiť. Doprava do školy bola pravidelná až na výnimky, hlavne v zime. Keď napadlo veľa snehu a autobus meškal starší žiaci sa postarali, aby na zastávke už nebol nikto. To bolo na hornej zastávke vo Vyšnej. Ako sa zariadili ostatné časti dediny, nie je mi známe. Keďže mobily

vtedy neboli, koordinácia bola ťažká. Výhoda spoločného dochádzania bola aj v tom, že sme sa spoznali žiaci zo všetkých častí dediny.

V meštianke sa zmenil systém výučby, každý predmet vyučoval iný učiteľ. Triedy boli umiestnené až na troch miestach. Pamätám si na niekoľko učiteľov: p. Majerová – zemepis, p. Suróvček – fyziku, p. Sedláčko - matematiku, telesnú – p. Václavík a p. Vrlík, ktorý dochádzal z Ružomberka každý deň behom, alebo na bicykli. Prísny riaditeľom bol p.Švidroň, vyžadoval disciplínu a uplatňoval aj fyzické tresty. Naš ročník končil základnú školu v roku 1964. Po škole sme sa rozpráchlili, každý iným smerom. A odvtedy sme sa stretli len náhodne.

Obec sa rozhodla riešiť zložitú situáciu vo výučbe a dochádzaní žiakov do Osady. Začiatkom 60-tych rokov sa začala stavať škola Na Lúke vo Vyšnej. Jej kapacita mala pokryť aspoň počty žiakov vyšších ročníkov dochádzajúcich do Osady. Škola sa stavala v akcii „Z“, teda svojpomocne. Predseda MNV chodil po dedine denne prehovárať občanov, aby išli pomôcť pri výstavbe. Pamätám sa, že som ako chlapec neraz chodil s mamou brigádovať. Stavba sa dokončila v roku 1964, kedy začala aj výučba. Výhodu získali Vyšňania, ktorí to mali do školy „na skok“. Mladší žiaci sa učili v pôvodných triedach. Nakoniec budova slúžila ako škola len do roku 1972. Odvtedy budova slúžila a slúži na rôzne účely. Predstavenstvo obce a školské orgány prijali rozhodnutie postaviť školu pre všetky časti obce a pre všetky ročníky. Škola Pod Hliniskom je teda v prevádzke od roku 1972 do súčasnosti.

To sú v stručnosti spomienky na základnú školu z môjho pohľadu žiaka z Vyšnej. Bolo by dobre keby to niekto doplnil aj pre nasledujúce generácie. Kedy sa postavili prvé budovy, kedy sa v nich začali učiť deti, naši predkovia? Boli to hneď od začiatku tri budovy alebo len jedna? To je v súčasnosti nad moje možnosti. Bolo by dobre doplniť pár viet z kroniky obce, možno aj pod tento príspevok. Zdravím všetkých Revúčanov.

Dušan Gazdarica

OTVÁRACIE HODINY NA ZBEROM DVORE:

LETNÉ OBDOBIE od 01.05. do 30.09.

Prevádzkový čas:

STREDA od 15:00 - 17:00 hod.

SOBOTA od 08:00 - 11:00 hod (letné obdobie)

ZIMNÉ OBDOBIE od 01.10. do 30.04.

Prevádzkový čas:

STREDA od 15:00 - 17:00 hod.

Prvá SOBOTA v mesiaci od 08:00 - 11:00 hod. (zimné obdobie)

Krížovka

Pomôcky: yam, El, Donar, ZIM	odhodeneč	predpo- ludním	značka cínu	trváca subtro- pická rastlina	priláka	Dvaja parašutisti vo voľnom páde, sa držia za ruky. Jeden si dáva jablko a núka aj druhému. Keď dojedli, vytiahne ďalšie a zase ho ponúka. Pri treťom jablku ten druhý už nevydrží a hovorí mu: - Prosím ťa, kde berieš tie jablká? (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)				
sypaním odober										
germán- sky boh hromu						rozrývala	citoslovce bujnosti	značka hliníka	2. časť tajničky	záduch
značka holmia			Miriám (dom.) tenisové ihrisko							
obidva				verejne ohlás Terézia (dom.)						
dentálna spolu- hláska								skratka pre štátny zúrivý človek		
1. časť tajničky							zn. rus- kých áut biely človek			
druh damarovej živice						robí buchot usadenina roztoku				
Pomôcky: DPA, kauri, Crt	diskontná sadzba	klub atlétov 4. časť tajničky			krík žiak 5. triedy				3. časť tajničky	oteplil sa, zohrial sa
nemecká tlačová agentúra				Pavol (dom.) jasat', tešiť sa						
rímske číslo 49			píliť vitím zhotovila							
snovala						citoslovce smiechu Elena (dom.)				
kývate, mávate						skr. súhv. Pohár žrde na vozoch				
voľne smerovalo nadol, ovísalo								nitrid bóru semitský boh		
natriete lakom										
spriadať					blaznel (hovor.)					

Zdroj: Internet

Vydáva: Obecný úrad Liptovské Revúce, IČO: 00315478, 2 krát ročne, bezplatne. ISSN 1339-3979, Vedúci redaktor: Mgr. Jana Šimová, Redakčná rada: Mgr. Jana Šimová, Ľudmila Kurillová, Mgr. Edita Hromadová : EV 5858/19. Uvedené názory sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie. Vyhradzujeme si právo na výber, krátenie a redakčnú úpravu príspevkov. Príspevky čitateľov, ktorí nesúhlasia so zverejnením plného mena nezaraďujeme. Adresa: Obecný úrad Liptovské Revúce, Stredná 386, e-mail: obec@liptovskerevuce.sk. Tlač a grafické spracovanie: Tlačiareň Vrabel, Aleja slobody 1900, 02601 Dolný Kubín, tel./fax: 043/586 42 12, mobil: 0905/ 392 206, e-mail: vrabel@vrabel.sk